

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 17 stycznia 2020 r.

Pozycja 51

POSTANOWIENIE z dnia 15 października 2019 r. Sygn. akt Ts 48/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Małgorzata Pyziak-Szafnicka,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej K.G. w sprawie zgodności:

art. 25 ust. 3 w związku z art. 25a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748, ze zm.) w zakresie, w jakim „różnicuje sytuację prawną osób pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych w zależności wyłącznie od miesiąca, w którym zostanie wydana decyzja o przyznaniu emerytury” z art. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 28 marca 2019 r. (data nadania) K.G. (dalej: skarżący) wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego:

Decyzją z 17 czerwca 2015 r. (znak: [...]) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. (dalej: organ emerytalno-rentowy), po rozpoznaniu wniosku skarżącego z 18 maja 2015 r. przyznał mu emeryturę od 11 czerwca 2015 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego (w dniu złożenia wniosku skarżący miał przyznaną emeryturę częściową). Wyrokiem z 21 września 2016 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w K. VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (dalej: Sąd Okręgowy) oddalił odwołanie od powyższej decyzji. Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w K. III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (dalej: Sąd Apelacyjny) z 12 grudnia 2018 r. (sygn. akt [...]; dalej: wyrok z 12 grudnia 2018 r.) oddalona została również apelacja skarżącego. Zdaniem sądów obu instancji organ emerytalno-rentowy, na podstawie art. 25 i art. 25a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748, ze zm.; dalej: ustawa emerytalna) prawidłowo przyjął, że w wypadku skarżącego składki zaewidencjonowane na jego koncie podlegają jedynie waloryzacji rocznej. Waloryzacja kwartalna nie dotyczy bowiem tych osób, których emerytura – tak jak emerytura skarżącego – została ustalona w czerwcu

danego roku. Ich składki i kapitał na 1 czerwca zostały zwaloryzowane wskaźnikiem rocznym, a więc za cały rok poprzedzający ustalenie emerytury.

Wyrok z 12 grudnia 2018 r., wskazany przez skarżącego jako ostateczne orzeczenie w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji, został mu wraz z uzasadnieniem doręczony 9 stycznia 2019 r.

Zarządzeniem z 12 września 2019 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 24 września 2019 r.) sędzia Trybunału Konstytucyjnego wezwał skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi przez dokładne określenie jej przedmiotu oraz wskazanie, które wolności i prawa skarżącego wyrażone w art. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji – i w jaki sposób – zostały naruszone przez zakwestionowane w skardze przepisy. Skarżący został także wezwany do doręczenia odpisu albo kopii poświadczonej przez pełnomocnika skarżącego: decyzji organu emerytalno-rentowego z 17 czerwca 2015 r. (znak: [...]) wraz z czterema kopiami, wyroków: Sądu Okręgowego z 21 września 2016 r. (sygn. akt [...]) oraz Sądu Apelacyjnego z 12 grudnia 2018 r., a także pisma z 2 stycznia 2019 r., stanowiącego dowód doręczenia skarżącemu wyroku z 12 grudnia 2018 r. W związku z informacją o wniesieniu skargi kasacyjnej od wyroku z 12 grudnia 2018 r., skarżący został zobowiązany do wyjaśnienia, czy środek ten został przyjęty do rozpoznania, a jeżeli tak, to czy w sprawie zapadło już rozstrzygnięcie.

W piśmie procesowym złożonym w Trybunale 27 września 2019 r. (data nadania) skarżący odniósł się do zarządzenia.

Skarżący twierdzi, że zakwestionowane w skardze przepisy „różnicują sytuację osób, które charakteryzują się w równym stopniu cechami istotnymi (relewantnymi) z punktu widzenia przesłanek, od których zależy wysokość emerytury”. Jak zauważył, ubezpieczonym – będącym w tym samym wieku, legitymującym się takim samym okresem składkowym i taką samą wysokością kapitału początkowego itd. – mogą być przyznawane emerytury w różnej wysokości. Kryterium różnicującym jest miesiąc (czerwiec), od którego, według wniosku, zostaje przyznane świadczenie. W ten sposób zakwestionowany w skardze art. 25 ust. 3 w związku z art. 25a ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej narusza prawo skarżącego do „równego traktowania przez władze publiczne oraz zasadę sprawiedliwości społecznej i zasadę równego prawa”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań, jest oczywiście bezzasadna, a także gdy jej braki formalne nie zostały usunięte w terminie.

W myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji, skargę konstytucyjną może wnieść „każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone”. Z tego względu w skardze konstytucyjnej trzeba wskazać konkretną osobę, której wolności lub prawa naruszono, przedstawić oznaczone (poręczone, zapewnione, gwarantowane, chronione) w Konstytucji wolności lub prawa, które naruszono oraz określić sposób tego naruszenia (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK).

Jako podstawy skargi konstytucyjnej skarżący wskazał art. 2 i art. 32 Konstytucji.

Trybunał przypomina, że w swoich orzeczeniach stwierdzał wielokrotnie, iż rola art. 2 Konstytucji jako wzorca kontroli w postępowaniu zainicjowanym wniesieniem skargi konstytucyjnej jest bardzo ograniczona (zob. np. wyrok z 10 lipca 2000 r., sygn. SK 12/99, OTK ZU nr 5/2000, poz. 143). Oparcie skargi konstytucyjnej na samoistnym zarzucie naruszenia tego

przepisu ustawy zasadniczej zobowiązuje skarżącego do precyzyjnego określenia praw bądź wolności wywodzonych z treści tego przepisu, których naruszenie zarzucane jest w skardze.

Przesłanką dopuszczalności wniesienia i merytorycznego rozpoznania skargi konstytucyjnej nie jest każde naruszenie Konstytucji, ale tylko naruszenie jej norm określających wolności lub prawa. Zasady wywodzone z art. 2 Konstytucji, w tym wskazana przez skarżącego zasada sprawiedliwości społecznej, nie mogą stanowić samodzielnych podstaw wystąpienia ze skargą konstytucyjną, o ile skarżący nie wskaże, w zakresie jakich konkretnych wolności lub praw konstytucyjnych nie zostały one dochowane (zob. np. postanowienie TK z 8 kwietnia 2014 r., sygn. SK 15/11, OTK ZU nr 4/A/2014, poz. 47).

W związku z powołaniem art. 32 Konstytucji, jako wzorca kontroli, należy natomiast zauważyć, że w postanowieniu wydanym w pełnym składzie sędziów TK z 24 października 2001 r. (sygn. SK 10/01, OTK ZU nr 7/2001, poz. 225) Trybunał stwierdził, iż wynikająca z tego przepisu zasada równości samodzielnie jest jedynie zasadą ogólną, mającą charakter niejako prawa „drugiego stopnia”, tzn. przysługującego w związku z konkretnymi normami prawnymi, a nie w oderwaniu od nich – „samoistnie”. Z tego względu skarżący może wskazać ten przepis jako wzorzec kontroli jedynie wtedy, gdy wykaże istnienie konkretnej wolności lub konkretnego prawa o charakterze konstytucyjnym, w ramach którego dochodzi do naruszenia zasady zawartej w art. 32 ust. 1 Konstytucji. Innymi słowy skarżący, formułując zarzut naruszenia zasady równości wobec prawa, jako wzorce kontroli powinien wskazać nie tylko unormowania wyrażające zasadę równości jako taką, ale także te przepisy konstytucyjne, które są źródłem konkretnych podmiotowych wolności lub praw jednostki (zob. postanowienia TK z: 3 listopada 1998 r., sygn. Ts 116/98, OTK ZU nr 1/1999, poz. 10; 1 marca 2000 r., sygn. Ts 57/99, OTK ZU nr 2/2000, poz. 72; 21 lutego 2013 r., sygn. Ts 148/12, OTK ZU nr 5/B/2013, poz. 482).

W skardze konstytucyjnej skarżący zarzucił niezgodność art. 25 ust. 3 w związku z art. 25a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748, ze zm.) wyłącznie z zasadami wyrażonymi w art. 2 i art. 32 Konstytucji. Trybunał stwierdza zatem, że skarżący nie wskazał naruszonych praw, a w konsekwencji nie określił sposobu ich naruszenia. Z tego powodu analizowana skarga nie spełnia podstawowego warunku określonego w art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowanego w art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK.

Okoliczność ta jest – zgodnie z 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK – podstawą odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

Mając powyższe na względzie, Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.